

STOLPERSTEIN IN DE STOEP VOOR VAN BERGEN IJZENDOORNPARK 9 (VOORHEEN 3A)

Door Soesja Citroen

Voor de wijkkrant maak ik dit jaar een rondje langs negen adressen met Stolpersteine in onze wijk. Van elke plek vertel ik het verhaal, net zoals ik dat deed voor heel Gouda in mijn boek 'Hier Woonden - Stolpersteine Gouda'.

Het Van Bergen IJzendoornpark 9 is het tweede adres van de Stolpersteine-tour door de wijk. Hier woonde Günther Bernstein ooit tien maanden.

Günther (33) werd op 13 februari 1909 geboren in Berlijn en groeide daar op met zijn ouders Alfons en Selma. Na de machtsovername van Hitler in 1933 emigreerden zijn ouders naar het Britse mandaatgebied Palestina. Günther week in 1935 uit naar Nederland. Hij was toen 24 jaar, ging in Den Haag wonen en werkte in Amsterdam als commissionair in effecten. Na september 1940 moest hij het kustgebied uit als buitenlandse vluchteling. Zo kwam hij in februari 1941 in Gouda terecht, op de La Reylaan. Eind augustus 1941 verkaste hij vandaar naar het Van Bergen IJzendoornpark 3a. Zijn beroep uitoefenen mocht Günther toen al niet meer. In november werd hij als in het buitenland wonende Duitse

Jood stateloos en dus nog rechtelozer dan hij al was.

Vanaf eind juni 1942 moesten alle Joodse mannen van 16 tot 40 jaar verplicht gaan 'werken' in Duitsland. Ze kregen een oproep tot 'werkverruiming in het Oosten', lees deportatie. Ook Günther zal op 4 juli de oproep per post binnen gekregen hebben en zich vertwijfeld hebben afgevraagd, hoe hij hieraan kon ontkomen. De volgende dag werd zijn lot al op een andere manier beslist door agent Oudenaarden van de Politieke Politie. Hij arresteerde Günther 'in opdracht van de Sicherheitspolizei' (Sipo). Het staat keurig genoteerd in een Gouds politierapport van 5 juli. Als reden voor Günthers arrestatie gaf Oudenaarden aan, dat deze 'zich als jood begaf in de woning van een niet jood'.

Zo begon Günthers reis naar het einde. Op 6 juli leverden agenten hem uit aan de Sipo in Rotterdam. Vanaf 18 juli zat hij drie maanden gevangen in kamp Amersfoort. Op 22 oktober kwam hij tenslotte aan in Mauthausen, het kamp dat bekend stond om zijn dodelijke slavenarbeid in de steengroeve. Binnen drie weken na aankomst was zijn leven moedwillig beëindigd. Het was 10 november 1942, hij was 33 jaar oud.

Bij de plaatsing van de Stolperstein in 2016 was onduidelijk waar het huis op nummer 3a ooit had gestaan. Het gedenksteentje kwam voor nummer 3 te liggen. 'Het gaat erom, dát Günther Bernstein wordt herdacht', mailde de bewoonster van dat huis indertijd. Toen medewerkers van het SAMH (Streekarchief) later nog eens allerlei bronnen in het archief doorspitten, bleek dat er na de oorlog een omnummering plaats had gevonden.

den. Het gedenksteentje werd verplaatst. Zo memoreert nu een Stolperstein voor nummer 9 naam en lot van Günther Bernstein.

